

Sj/AM

8.2.2005

04-646/411

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2004-2357/411
Strn dn	
Saap./Anl.	14-02-2005

Kaupunginkanslian lausuntopyyntö 22.11.2004 Dnro 2004 - 2357 / 411

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE PÄIVÄKOTIEN RYHMÄ-
KOKOA KOSKEVASTA VT HARRY BOGOMOLOFFIN TOIVOMUS-
PONNESTA

Sosv 2004-646

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle toivomusponnes-
ta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Päivähoidossa ei ole määritelty erikseen ryhmäkokoja, vaan päivähoito-
ryhmien koko muodostuu henkilöstön ja lasten lukumäärään perustu-
vaan suhdelukuun ja päiväkotien tilamitoitukseen.

Lasten päivähoidosta annetussa asetuksessa on valtakunnan tasolla
määritelty päivähoitokäisten lasten hoidon ja kasvatuksen tarpeisiin
perustuva henkilöstörakenne ja -mitoitus.

Päivähoitoasetuksen 6 §:n mukaan päiväkodissa hoito- ja kasvatustehtävissä tulee olla vähintään yksi henkilö, jolla on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen (804/92) 4 tai 5 §:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus, enintään seitsemää kokopäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden. Enintään neljää alle kolmivuotiaista lasta kohden tulee päiväkodissa hoito- ja kasvatustehtävissä samoin olla vähintään yksi henkilö, jolla on edellä säädetty ammatillinen kelpoisuus. Päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on 1 momentissa mainittu ammatillinen kelpoisuus enintään 13 osapäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden.

Sj/AM

8.2.2005

04-646/411

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2004-2357/411
Stn dnr	
Saap./Anl.	14-02-2005

Kaupunginkanslian lausuntopyyntö 22.11.2004 Dnro 2004 - 2357 / 411

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE PÄIVÄKOTIEN RYHMÄKOKOA KOSKEVASTA VT HARRY BOGOMOLOFFIN TOIVOMUSPONNESTA

Sosv 2004-646

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle toivomusponnesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Päivähoidossa ei ole määritelty erikseen ryhmäkokoja, vaan päivähoitoryhmien koko muodostuu henkilöstön ja lasten lukumäärään perustuvaan suhdelukuun ja päiväkotien tilamitoitukseen.

Lasten päivähoidosta annetussa asetuksessa on valtakunnan tasolla määritelty päivähoitoikäisten lasten hoidon ja kasvatuksen tarpeisiin perustuva henkilöstörakenne ja -mitoitus.

Päivähoitoasetuksen 6 §:n mukaan päiväkodissa hoito- ja kasvatustehtävissä tulee olla vähintään yksi henkilö, jolla on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen (804/92) 4 tai 5 §:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus, enintään seitsemää kokopäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttäneitä lasta kohden. Enintään neljää alle kolmivuotiaista lasta kohden tulee päiväkodissa hoito- ja kasvatustehtävissä samoin olla vähintään yksi henkilö, jolla on edellä säädetty ammatillinen kelpoisuus. Päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on 1 momentissa mainittu ammatillinen kelpoisuus enintään 13 osapäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttäneitä lasta kohden.

8.2.2005

Jos päiväkodissa on päivähoidossa tai esiopetuksessa yksi tai useampia erityisen hoidon ja kasvatuksen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon hoidettavien lasten lukumäärässä tai hoito- ja kasvatustehtävään osallistuvien henkilöitten lukumäärässä, jollei päiväkodissa ole tällaista lasta varten erityistä avustajaa.

Helsinki mitoittaa alle vuoden ikäisille lapsille asetuksen edellyttämän henkilöstön kaksinkertaisena. Lisäksi Helsingissä on 127 päiväkodinjohtajaa, jotka eivät työskentele lapsiryhmässä, mutta asetuksen mukaan voitaisiin laskea mukaan henkilöstön määrään. Nämä johtajat ovat kuitenkin laskennan ulkopuolella ja lisäresurssina tarvittaessa.

Helsingissä noudatetaan asetuksen mukaista päivähoidon henkilöstörakennetta ja –mitoitusta. Päiväkotien lapsiryhmät muodostetaan tavallisimmin kolmen hoito- ja kasvatustyöntekijän ryhmiksi. Kolmen aikuisen ohjaamissa yli kolmevuotiaiden lapsiryhmissä on keskimäärin 21 lasta ja alle kolmevuotiaiden ryhmissä keskimäärin 12 lasta. Lapsiryhmien koko voi olla edellä mainittua pienempi, jos ryhmässä on erityisen hoidon ja tuen tarpeessa olevia tai alle vuoden ikäisiä lapsia. Lapsiryhmien koko voi olla edellä mainittua suurempi, jos ryhmässä on osapäiväisiä lapsia tai jos alle kolmevuotiaiden ryhmässä on kolme vuotta täyttäneitä lapsia.

Opetusministeriön 16.6.2000 antaman suosituksen mukaan esiopetuksen opetusryhmään saa kuulua pääsääntöisesti enintään 13 lasta työntekijää kohden. Jos esiopetusta antavan opettajan ohella ryhmän työskentelyyn osallistuu enimmän aikaa koulunkäyntiavustaja, lastenhoitaja tai muu tehtävään soveltuva ammatillisen koulutuksen saanut henkilö, opetusryhmän koko voi olla enintään 20 oppilasta. Helsingin päiväkodeissa tapahtuvan esiopetuksen ryhmien muodostamista säätelee päivähoitoasetuksessa määritelty lapsimäärän ja henkilöstön suhdeluku. Esiopetuksen tavoitteiden toteutumiseksi esiopetusryhmän vähimmäiskooksi on suositeltu seitsemää lasta.

Kunta voi poiketa päivähoitoasetuksessa säädetystä suhdeluvusta, jos lasten keskimääräiset hoitopäivät ovat jatkuvasti huomattavasti vähäisemmät kuin toimintapäivät. Poikkeaminen voi tapahtua siten, ettei lapsia ole jatkuvasti yhtäaikaisesti hoidossa enempää kuin kokonaissuhdeluku edellyttää.

8.2.2005

Päiväkotien lapsiryhmien kokoa ohjaa myös tilamitoitus, jossa määritellään hoidettavien lasten tarvitsema tila. Sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöpalvelukeskus on 4.6.2004 laatimassaan ohjeessa määritellyt päiväkotien tilamitoituksen yleisperiaatteet. Päiväkodissa tulee olla huoneistoalaa vähintään n. 9 htm² (huoneistoneliömetri) jokaista hoitosuhteessa olevaa lasta kohden.

Lisätiedot:

Takanen Kati, kehittämiskonsultti, puhelin 310 42502

SOSIAALILAUTAKUNTA

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Astrid Gartz
puheenjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

LIITE

Lähetesiakirjat

5.4.2005

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

LAUSUNTO VALTUUTETTU HARRY BOGOMOLOFFIN TOIVOMUS-
PONNESTA KOSKIEN KOULUJEN RYHMÄKOKOJA

Opev 2004-760

Kaupunginkanslia on pyytänyt lausuntoa opetuslautakunnalta valtuutettu Harry Bogomoloffin toivomuspönnesta koskien koulujen ryhmäkokoja:

13(49) Kaupunginvaltuusto edellyttää, että päiväkotien ja koulujen ryhmäkokoja tarkastellaan kriittisesti. Tavoitteena pitää olla, että kouluihin saadaan työrauha ja koulussa oppiminen voidaan varmistaa. (Harry Bogomoloff, äänin 63-0)

Opetuslautakunta toteaa, että perusopetuksen ryhmäkokoja määräävät koulun oppitunteihin käytettävissä olevat tuntikehyksen tuomat laskennalliset resurssit. Koulu voi käytettävissä olevien resurssiensa puitteisissa muodostaa toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia ja -kokoisia ryhmiä. Ryhmien koot vaihtelevat opetettavan oppiaineen ja vuosiluokkien mukaan. Myös koulujen välillä on eroja opetusryhmien kooissa.

Vuosiluokilla 1-6 yleisopetuksen tuntikehyks määräytyy koulun laskennallisten perusopetusryhmien perusteella. Laskennallisten perusopetusryhmien lukumäärä lasketaan luokka-astekohtaisten oppilasmäärän perusteella seuraavasti:

Luokilla 1-2 tulee jokaista alkavaa 25 oppilasta kohden yksi perusopetusryhmä. Luokilla 3-6 tulee jokaista alkavaa 32 oppilasta kohden yksi perusopetusryhmä. Luokkakohtainen resurssi suo mahdollisuuden muutamalle jakotunnille kutakin perusopetusryhmää kohden. Oppilaskohtainen tuntimäärä vaihtelee laskentaperiaatteen johdosta merkittävästi koulujen välillä. Osalla kouluista on tuntikehyksen puitteisissa mahdollisuus muodostaa huomattavasti pienempiä opetusryhmiä kuin toisissa kouluissa. Esimerkiksi jos koulussa on ensimmäisellä luokka-asteella 50 oppilasta, saa koulu resurssin kahta perusopetusryhmää varten eli luokkakoko olisi keskimäärin 25 oppilasta. Yhden oppilaan lisäksi (51. oppilas) toisi koululle resurssit kolmannen perusopetusryh-

5.4.2005

män perustamista varten eli ryhmäkoko olisi keskimäärin 17 oppilasta. Nykyisiin vuosiluokkien 1–6 tuntikehyksen laskentaperiaatteisiin ollaan esittämässä muutosta siten, että koulut tulisivat kohdelluksi aikaisempaa oikeudenmukaisemmin resurssien jaossa.

Vuosiluokkien 7–9 tuntikehyksen laskentaperiaate on lineaarinen. Jokainen koulu saa samankokoisen perustuntimäärän ja sen lisäksi samansuuruisen oppilaskohtaisen resurssin. Tällöin samankokoiset koulut saavat yhtä suuret tuntikehysresurssit, mutta koulukohtaisen perustuntimäärän suuruuden johdosta oppilasta kohden tuleva laskennallinen tuntimäärä on pienessä koulussa huomattavasti suurempi kuin suuressa koulussa. Myös nykyisiin 7–9 luokkien laskentaperiaatteisiin ollaan esittämässä muutosta, jotta koulut tulisivat kohdelluksi aikaisempaa oikeudenmukaisemmin resurssien jaossa.

Opetuslautakunta toteaa, että opetusryhmien koko on vain yksi monista koulun työrauhaan ja oppimiseen vaikuttavista tekijöistä. Pienemmät opetusryhmät kuitenkin mahdollistavat sen, että opettajalla on enemmän aikaa kohdata yksittäinen oppilas ja hänen kysymyksensä. Viime vuosina peruskoulujen tuntikehykseen on kohdistunut säästöjä, jolloin kouluilla on ollut aikaisempaa vähemmän mahdollisuuksia esimerkiksi jakaa perusopetusryhmiä pienimmiksi opetusryhmiksi. Oppilasmäärän vähentyessä tulisikin varmistaa, että koulukiinteistöistä saatavia säästöjä käytettäisiin tuntikehysleikkausten purkamiseen, jolla olisi suora vaikutus koulujen ryhmäkokoisiin.

Lisätiedot:

Kyllönen Marjo, opetuspäällikkö, puhelin 310 86208

OPETUSLAUTAKUNTA

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Annukka Mickelsson
puheenjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

Opetustoimen johtaja

31.8.2005

Sj/AM
Kaupunginhallitus
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Khs dnro	2004-2057/411
Stn dnr	
Saap./Anl.	05-09-2005

Lisälausuntopyyntö 18.4.2005 Dno 05/292-411

**KAUPUNGINHALLITUKSEN PYYTÄMÄ LISÄSELVITYS
VALTUUTETTU HARRY BOGOMOLOFFIN TOIVOMUSPONTEEN
KOSKIEN KOULUJEN RYHMÄKOKOJA**

Opetuslautakunta päätti 5.4.2005 peruskoulun yleisopetuksen uudesta tuntikehyksen laskentaperiaatteesta. Päätös astui voimaan lukuvuoden 2005 - 2006 alussa. Ala-asteen osalta säilyy oppilasmäärän lisäksi perusopetusryhmiin perustuva laskentatapa vähintään 240 yleisopetuksen oppilaan kouluissa. Sen sijaan alle 240 yleisopetuksen oppilaan kouluissa otetaan käyttöön lineaarinen oppilasmäärään perustuva laskentatapa.

Uusi käyttöön otettu tuntikehyks ei suoraan määritä ryhmäkokoja, vaan koulu voi käytettävissä olevien resurssiensa puitteissa muodostaa toiminnan kannalta tarkoitukseen mukaisia ja -kokoisia ryhmiä. Ryhmien koot vaihtelevat opetettavan oppiaineen ja vuosiluokkien mukaan. Myös koulujen välillä on eroja opetusryhmien kooissa.

Ennakkolaskelmien perusteella vähintään 240 yleisopetuksen oppilaan kouluissa tuntikehyks säilyy lähes aiemman suuruisena eikä siten vaikuta oppilasryhmien kokoon. Mutta laskentatavan perustuminen perusopetusryhmiin aiheuttaa merkittäviä eroja samankokoisten koulujen tuntikehyksissä ja aiheuttaa huomattavia eroja kuten aiemmin koulujen ryhmäkoossa. Esim. jos koulun 1.luokka-asteella on yhteensä 51 oppilasta, voi koulu muodostaa kolme ryhmää, mutta jos oppilaita on 50, niin ryhmiä voisi laskennallisesti muodostaa kaksi.

Alle 240 yleisopetuksen oppilaan kouluissa uusi lineaarinen laskentatapa tuo useimmille kouluille hieman aiempaa suuremman tuntikehyksen, mutta sen vaikutus ryhmäkokoisiin on marginaalinen. Näitä kouluja kohdellaan edelleen suurempia kouluja huonommin, sillä niillä ei ole oikeutta soveltaa suurempien koulujen käyttämää laskennallisten perusopetusryhmien laskuperiaatetta: luokilla 1-2 tulee jokaista alkavaa 25 oppilasta kohden ja luokilla 3-6 jokaista alkavaa 32 oppilasta kohden yksi perusopetusryhmä.

Yläasteen osalta uusi laskentaperiaate säilyy lineaarisena, mutta koulukohtainen perusosa pienenee ja oppilaskohtainen osa kasvaa. Ennakkolaskelmien perusteella uusi laskentatapa vähentää hieman pienien koulujen kehystä ja lisää vastaavasti suurien kehystä. Uusi laskentatapa tasaa hieman oppilaskohtaista tuntimäärää, joka oli pienissä kouluissa huomattavasti suurempi kuin suurissa.

Osoite	Puhelin	Adress	Telefon
PL 3000 (Hämeentie 11 A) 00099 HELSINGIN KAUPUNKI www.edu.hel.fi	Vaihde (09) 3108 600 Fax (09) 3108 6390	PB 3000 (Tavastvägen 11 A) 00099 HELSINGFORS STAD	Växel (09) 3108 600 Fax (09) 3108 6390

Opetustoimen johtaja

31.8.2005

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on velvoittanut kokouksessaan 8.3.2005 opetusvirastoa seuraamaan tuntikehyksen uusien mallien vaikutusta luokkakokoihin. Tästä johtuen kouluilta on pyydetty lukuvuoden 2004 - 2005 toimintakertomuksen yhteydessä ryhmäkokoraporttia. Kuluvan lukuvuoden osalta tullaan tilannetta vertaamaan edellisen lukuvuoden tilanteeseen, jonka jälkeen opetusvirastolla on tarkempaa tietoa uuden laskentamallin vaikutuksesta koulujen ryhmäkokoihin.

Lisätiedot: Timo Ailio, opetuskonsultti, puh. 3108 6227, 050 538 4642

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Rauno Järnala
opetustoimen johtaja